

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. I. An unice per absolutionem tollatur Censura?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

ne, & traditione, ut colligitur ex cap. *Dilectus, de temporibus Ordination.*, Atqui effectus censuræ jure communi decernuntur, & Episcopis nec jure communi, nec consuetudine conceditur ut possint in iis dispensare; ergo nunquam possunt per dispensationem impedire effectus censuræ; Unde fit, non posse Episcopum dispensare, ut excommunicatus, verbi gratia, valide beneficium recipiat: Pos-

set solum dispensare, ut excommunicatus post absolutionem retineat valide beneficium collatum tempore excommunicationis; quia hoc videtur Episcopo concedi in Cap. *Postulastis, de Clerico excommunicato ministrante*; Quamvis de hoc dubitet etiam Filliuc. hic cap. 7. ex praxi Sacræ Pænitentiaræ, ad quam in his casibus solet recurri.

Q U Æ S T I O II.

Quonam pacto Censura tollatur?

Examinabimus in hac quaestione; Primo, an possit aliter, quam per absolutionem tolli censura? Secundo, a quonam tolli possit? Tertio, quotupliciter absolutio detur? Quarto, quandonam absolutio valeat pro foro exteriori? Quinto, quanam sint requisita ad absolutionem, tam ex parte absolventis, quam ex parte absolvendi? Sexto, quanam forma, ritu, ac solemnitate absolutio conferatur? Ac demum expediemus paucis reliqua, quæ ad hanc absolutionem pertinent.

ARTICULUS I.

An unice per absolutionem tollatur censura?

- I. *Censura neque tollitur per obitum ferentis illam, neque per obitum, aut emendationem censurati; sed unice per absolutionem; quæ mortuis etiam conferatur, quamvis indirecte.*
- II. *Quando quis suspenditur ad tempus determinatum, puta per mensem, talis Suspendio non est proprie censura; cum non possit ea sic ferri.*
- III. *Qui excommunicatur, donec satisfecerit, præstita satisfactione, immunitus est a censura, quin tamen hæc dicatur tolli citra absolutionem.*

I. **Q**uæritur primo; An possit censura tolli non solum per absolutionem, sed etiam per mortem ferentis censuram, aut per mortem censurati, aut per satisfactionem datam parti læsæ, & emendationem delinquentis?

Respondeo cum communi apud Leand. disp. 2. quæst. 4., unice per absolutionem proprie, & perfecte tolli posse censuram; quod constat tum ex illo Matth. 16. *Quodcumque ligaveris, &c., & quodcumque solveris, &c., tum ex Cap. Cum desideres, de sententia excommunicat.*; tum demum a sufficienti partium enumeratione, cum censura nec per mortem ferentis illam, nec per mortem censurati, nec per terminationem causæ tollatur: ergo unice per absolutionem tollitur.

Et primo non tollitur censura per mortem ferentis illam, ut communi-

ter

ter Doctores docent ex *Cap. Pastoralis*, & constat ex usu Ecclesiae; etenim censura ita instituta sunt, ut solum in fieri, non vero in conservari dependeat a vita, aut jurisdictione ferentis; quamvis verum sit, quod censura lata ab homine non habeat effectum suum, si antequam incurratur, ille moriatur.

Secundo, non tollitur per mortem censurati: tum quia etiam excommunicatio non liget mortuos, qui si decesserunt cum contritione, sunt etiam in loco salutis; tamen etiam post mortem ligat alios, ne cum excommunicato defuncto communicent, offerendo pro illo sacrificia, aut ejus cadaver sepeliendo in loco sacro; tum etiam, quia ex *Cap. Sacris, de Sententia excommunicat.* mortui indigent absolutione, non quidem directe, seu quoad ipsos, cum sint extra jurisdictionem, & forum Ecclesiae, sed indirecte, seu quoad alios fideles, ne cum illis modo dicto communicent.

Tertio, neque tollitur censura per datam satisfactionem parti laesae, aut per emendationem delinquentis: damnatur enim ab Alex. VII. propositio 44. dicens: *Quoad forum conscientiae reo correcto, ejusque contumacia cessante, cessant censura.* Et ratio est, quia quamvis ad censuram ferendam requiratur contumacia; at ut censura perseveret, non requiritur perseverantia contumaciae; cum pendeat a contumacia in fieri, non in conservari. Quare jure ordinario unice tolli potest censura per potestatem D. Petro concessam solvendi ligatos, cujus actus est absolutio, ut communiter docent cum Pal. disp. 1. dub. 2. Quamvis de potentia absoluta, & extraordinaria posset aliter censuram tollere Pontifex, qui est Auctor juris.

Neque dicas, cessante fine, cessat lex; ergo cessante contumacia cessat censura propter illam inflata. Nam

verum quidem est, quod cessante contumacia tolli debeat censura; At sicut haec per juridicam, & publicam potestatem fuit inflata, ita per eandem potestatem tolli debet, ut docent Doctores, ex *Cap. Cum desideres, de Sententia excommunicat.* Praesertim quia debet juridice constare de satisfactione sufficienter data pro culpa commissa, ut possit dari absolutio.

II. Queritur secundo; An saltem sine absolutione tollatur censura, quando fertur pro tempore determinato, verbi gratia, per mensem, per triennium, &c.?

Respondeo, Censuram proprie dictam ferri non posse ad tempus determinatum; quia cum feratur ad correctionem Rei, qui potest citius, aut tardius corrigi, non potest certo tempore illa durare; atque adeo non potest censura cessare per lapsum temporis determinati: Praesertim quia si daretur delinquenti occasio permanendi in sua contumacia, eo quod sciret, quod ab ea censura non posset liberari ante tempus praefixum, etiam emendetur. Potest quidem in poenam alicujus delicti praecipere alicui, ut per triennium, verbi gratia, sit suspensus; at haec non est censura proprie dicta, nec est poena medicinalis, sed vindicta, ut alias diximus, & docet Laym. hic; haec profecto per lapsum temporis praefixi sine alia absolutione cessare potest.

III. Queritur tertio; An saltem censura tollatur sine absolutione, quando lata est sub ea conditione, *Donec satisfeceris*? Solet enim aliquando censura ferri tali pacto: Praecipimus tibi sub poena excommunicationis ipso facto incurrendae, ut Cajo intra tres dies satisfacias, siisque excommunicatus, donec illi satisfeceris.

Respondeo, in tali casu posita satisfactione te fore liberum ab excommunicatione, in quam incurreras, & qui-

quidem sine alia absolutione, ut docent Covarr. in *Cap. Alma mater*, part. 1. §. 2. Avila, Pal., Leand. disp. 2. quæst. 5., & alii communiter. Ratio est, quia in tali casu, ut bene notat Suar. num. 12., non tollitur censura sine prævia absolutione, eo quod a ferente censuram simul cum censura detur absolutio ab illa sub ea conditione de futuro, donec satisfeceris; qua conditione purificata statim absolutio sortitur effectum suum: Sicut enim censura per legem, aut per generalem sententiam fertur sub conditione, quod tale peccatum commisseris, & eo commissio statim incurritur; ita absolutio data sub conditione, quod satisfeceris, posita satisfactione, habet effectum suum. Unde fit, nullam omnino censuram sine absolutione tolli, si valida fuerit; Quod si fuerit nulla, & vera reputetur, satis est declaratio nullitatis, ut ea tollatur, seu potius ut intelligatur numquam fuisse talem censuram. Advertit tamen Bonac. quæst. 3. punct. 9., hæc verba, *Sis excommunicatus, donec satisfeceris*, aliquando significare, quod excommunicatus non possit absolvi, nisi post satisfactionem; in quo casu posita satisfactione, procul dubio requiritur nova absolutio; & ea est praxis Ecclesiæ, ut post satisfactionem absolvetur, qui sic est excommunicatus.

ARTICULUS II.

Quisnam possit a Censuris absolvere?

- I. *Censura lata per statutum alicujus Diocesis, vel Provincia comprehenduntur sub censuris latis a Jure.*
- II. *Universim a censuris non reservatis absolvere potest, qui jurisdictionem erga censuratos habet pro foro externo.*
- III. *Parochus, & alii Sacerdotes, qui possunt a mortalibus absolvere, so-*

lum ex delegatione juris absolvere possunt a censuris non reservatis.

- IV. *Habens facultatem absolvendi a mortalibus reservatis potest absolvere etiam a censuris reservatis quoad casus Pontificios, non vero quoad Episcopales.*
- V. *Probabiliter simplex Sacerdos potest ab excommunicatione minore absolvere, etiam extra confessionem sacramentalem.*
- VI. *A censuris Juris reservatis absolvere potest, qui eas reservavit, aut ejus Successor, vel Superior, ac Delegatus; & in multis casibus alii.*
- VII. *Mendicantes non possunt absolvere a casibus Episcopo in tabella reservatis; possunt tamen a reservatis in Synodo; ac ab iis, quos jus commune Episcopo reservat.*
- VIII. *Quando absolutio conferenda est satisfacta parte, quam satisfactio est præmittenda? Et an valide conferatur, parte nondum satisfacta?*
- IX. *A censura lata ab homine per sententiam generalem pro peccatis futuris, si non sit reservata, quilibet Confessarius absolvere potest.*
- X. *A censura lata ab homine per sententiam sive specialem, sive generalem pro peccatis præteritis quinam, & quomodo absolvere possit?*
- XI. *Quid si excommunicatus ab Episcopo domicilium mutet, aut Religionem ingrediatur?*

I. **Q**Uoniam censuræ aliæ sunt latæ a Jure, aliæ ab homine, aliæ reservatæ, aliæ non reservatæ, de singulis quærendum, a quonam absolvi possint? Notando interim, censuras latis per statutum comprehenduntur sub censuris a Jure, quia statutum, licet non sit jus universale, est tamen jus particulare Diocesis, vel Provinciæ, ut bene Suar. disp. 7. sect. 3.

II. Quæ-